KOOSKÕLASTUSTABEL[i]

Kultuuriväärtuste väljaveo, ekspordi ja sisseveo seaduse ning teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu

Nr	Märkuse esitaja	Märkuse või ettepaneku sisu	Arvestamine / vastus
1	**Justiits- ja Digiministeerium**	Eelnõu § 1 punkt 47 (KultVS § 18[1] lg 2). Vaadata üle Maksu- ja Tolliametile kavandatud riikliku järelevalve erimeetmete loetelu ning näha ette üksnes selle eriseaduse nõuete üle järelevalve tegemiseks vajalikud ja kohased erimeetmed. Seletuskirjas põhjendada iga kavandatava erimeetme vajalikkust. Muu hulgas on ebaselge KorS §-des 34, 48 ja 49 sätestatud meetmete vajalikkus.	KultVS kontekstis kontrollib Maksu- ja Tolliamet kultuuriväärtuse väljaveol ning ekspordil ja impordil kultuuriväärtuse kohta väljastatud lubade olemasolu ja vastavust kultuuriväärtusele. Võime nõustuda, et eraldi riikliku järelevalve erimeetmete loetelu KultVS-is dubleerima ei pea, kuivõrd tollikontrolli käigus kasutatavate erimeetmete loetelu on sätestatud tolliseaduses. Eelnõu § punkt 47 on eelnõust välja jäetud.
2		Eelnõu § 1 punkt 47 (KultVS § 18[1] lg 3). Vahetu sunni kohaldamise volitus tuleks sätestada selgelt eristatavas omaette paragrahvis. Täpsustada vahetu sunni kohaldamise õiguse ulatus ning põhjendada seletuskirjas selle õiguse vältimatut vajalikkust ja kavandatud ulatust. Vajadus ja ulatus uuesti läbi kaaluda.	Vahetu sunni kohaldamise säte jäetakse KultV-st välja.
3		Eelnõu § 1 punkt 48 (KultVS § 20 lg 2). Juriidilisele isikule kavandatud kuni 6000 euro suurune rahatrahv ei ole JDM-i hinnangul piisavalt tõhus, proportsionaalne ega hoiatav. Karistusmäär uuesti läbi kaaluda, arvestades füüsilise ja juriidilise isiku sanktsiooniraamide proportsiooni, ning eelnõu ja seletuskirja vastavalt muuta.	Arvestatud. Eelnõu ja seletuskirja muudetud.
4		Eelnõu § 1 punkt 49 (KultVS § 21 lg 2). Juriidilise isiku karistusmäär kujundada füüsilisele isikule ettenähtud karistusmääraga proportsionaalselt, lähtudes KarS §-s 47 sätestatud sanktsiooniraamist. Põhjendatud kõrvalekallet tuleb seletuskirjas sisuliselt selgitada.	Arvestatud.
5		Eelnõu § 1 punkt 50. Uue väärteokoosseisu puhul kaaluda füüsilise ja juriidilise isiku karistusmäärad uuesti läbi ja kujundada need omavahel proportsionaalselt. Seletuskirjas	Arvestatud. Eelnõu ja seletuskirja muudetud. Arest ning tavapärasest pikem aegumistähtaeg on eelnõust välja jäetud.

Nr	Märkuse esitaja	Märkuse või ettepaneku sisu	Arvestamine / vastus
		põhjendada aresti, iga karistusliigi ja -määra, väärteokatse karistatavuse ning tavapärasest pikema aegumistähtaja vajalikkust ja proportsionaalsust.	
6		Eelnõu § 2 (KarS § 393³). Seletuskirja täiendada uue kuriteokoosseisu vajalikkuse ja määratletuse põhjendustega ning lahendus uuesti läbi kaaluda, lähtudes ultima ratio põhimõttest. Esitada muu hulgas asjakohased praktika- või statistikaandmed, näited ebaseaduslikust impordist, väljaveost ja ekspordist ning selgitada tunnuse „suures ulatuses“ sisustamist.	Arvestatud, seletuskirja täiendatud. Kultuuriväärtustega ebaseaduslik kauplemine on planeediülene äri, kus tegeliku kahju hindamine on illegaalse tegevuse spetsiifikast tulenevalt keeruline ja varieerub INTERPOLi hinnangul aastas 225 miljonist kuni 6 miljardini. Kultuuriväärtuste must turg on seotud rahvusvahelise organiseeritud kuritegevuse ja ulatusliku rahapesuga. Ebaseaduslik piiriülene vedu ei ole vaid vana eseme loata transpordi küsimus, vaid võib olla seotud ajalooliste paikade rüüstamistega (põhjustades pöördumatut kahju), vargustega, maailma kultuuripärandi hävitamise ja sellelt suures ulatuses hõlptulu teenimisega. Seega võrreldes karistusõiguse süsteemis üldist salakaubavedu kultuuriväärtuse salakaubaveoga, siis ilmselgelt on teine teravam küsimus mitte vaid riigi ja rahva, vaid inimkonna ühise kultuuripärandi seisukohast. Kultuuriväärtuste ebaseaduslikku kauplemist võimendavad konfliktid, mille käigus on levinud rüüstamine ja saadud esemete müümine eesmärgiga teenida tulu ja rahastada vaenutegevusi. Näiteks Venemaa sissetung Ukrainasse tõi kaasa Ukrainast hinnanguliselt sadade tuhandete artefaktide väljaveo, mis põhjustas reaalset rahvuse ajaloo ja identiteedi hävitamist. Sudaani kodusõda on kaasa toonud korvamatu kahju sealsele pärandile, saadud tulu eest soetatakse muuhulgas järjest juurde relvi. Siia võib veel lisada Gaza sektori, Jeemeni, Süüria jt. Tõhusate karistuste kehtestamine on Eesti selge signaal, et me mõistame taolise tegevuse hukka. Kui kunstiteoste hinnad võivad ulatuda sadadesse tuhandetesse (ja miljonitesse), ei saa karistus olla väike. Kultuuriväärtuste kaitse on reguleeritud rahvusvaheliste

Nr	Märkuse esitaja	Märkuse või ettepaneku sisu	Arvestamine / vastus
			lepingutega, mis panevad riikidele kriminaaliseerimise nõude. UNESCO 1970. aasta konventsiooni "Kultuuriväärtuste ebaseadusliku sisseveo, väljaveo ja omandiõiguse üleandmise keelamise ning ärahoidmise abinõude konventsioon" artikkel 8 sätestab nõude, et osalisriigid kehtestaksid kriminaal- või administratiivvastutuse kõigile, kes rikuvad kultuuriväärtuste ekspordi- ja impordikeelde. Kultuuriväärtus ei ole käsitatav üksnes tavapärase kaubana, kuna selle kultuuriline, ajalooline, kunstiline või teaduslik väärtus võib olla ainulaadne või asendamatu. Eesti statistika kultuuriväärtuste salakaubaveo kohta puudub, sest tegevus ei ole varem planeeritud viisil karistatav olnud.
7		Eelnõu § 2 (KarS § 393³ lg 2). Põhjendada sisuliselt ametiisiku poolt ametiseisundit ära kasutades ja grupi poolt toimepanemist raskendavate asjaoludena ning kahe- kuni viieaastase vangistuse ettenägemist. Piisava põhjenduse puudumisel kaaluda lõikest 2 loobumist ja vajaduse korral põhiteo sanktsioonimäära muutmist.	Arvestatud, seletuskirja täiendatud.
8		Arvestada kirja lisades eelnõu ja seletuskirja failis jäljega tehtud märkustega.	Arvestatud.
9		Esitada eelnõu pärast kooskõlastamisel saadud arvamuste läbivaatamist ja vajaduse korral parandamist Vabariigi Valitsuse reglemendi § 6 lõike 5 kohaselt Justiits- ja Digiministeeriumile täiendavaks kooskõlastamiseks.	Arvestatud.
10	**Rahandus-ministeerium**	Eelnõu seletuskirjas on puudulikult kajastatud eelnõuga kaasnevate tulude ja kulude muutused. Eelnõu seletuskirjas kohaselt riigilõivu suurust eelnõuga ei muudeta ja muudatus ei vähenda riigilõivu laekumist. Riigilõivumäär jääb samaks, kuid nähakse ette täiendav	Kehtiva regulatsiooni kohaselt väljastatakse kultuuriväärtuse väljaveoluba nii kultuuriväärtuse väljaveoks kui ekspordiks. Riigilõivu tasumine on ette nähtud väljaveoloa taotluse läbivaatamise eest. Edaspidi eristatakse väljaveoluba ja ekspordiluba, kuid täiendavat riigilõivu laekumist ette näha ei ole.

Nr	Märkuse esitaja	Märkuse või ettepaneku sisu	Arvestamine / vastus
		riigilõiv ekspordiloa taotluse läbivaatamise ja ekspordiloa andmise või sellest keeldumise eest. Kas eelnõuga kavandatakse riigilõivu suuremat laekumist? Kui jah, siis millises mahus? Eelnõuga kaasnevate kulude kohta ei ole seletuskirjas üheselt kinnitatud, et eelnõu rakendamisega ei kaasne täiendavat riigieelarvelist kulu. Seletuskirja kohaselt suureneb Maksu- ja Tolliameti ning Muinsuskaitseameti töökoormus mõnevõrra, kuid ei ole täpsustatud, kas lisanduvad ülesanded täidetakse olemasolevate eelarvevahendite piires. Samuti lisanduvad Kultuuriministeeriumile ülesanded seoses prioriteetsete kultuuriväärtuste säilimist ohustavas olukorras väljaveoloa taotlemisega. Mõnevõrra jääb segaseks, kes väljavedu ennast korraldab – seletuskirja kohaselt evakuatsiooni korraldab keskselt Muinsuskaitseamet. Seega kaasnevad ka sellega kulud. Arvestades ülaltoodut, palume täpsustada eelnõuga kaasnevaid võimalikke mõjusid riigieelarvele. Seletuskirjas täpsustada eelnõuga kaasnevaid võimalikke mõjusid riigieelarvele. Selgitada, kas täiendava riigilõivu tõttu suureneb riigilõivu laekumine ja millises mahus; kas Maksu- ja Tolliameti, Muinsuskaitseameti ja Kultuuriministeeriumi lisanduvad ülesanded täidetakse olemasolevate eelarvevahendite piires; samuti väljaveo korraldamist ja sellega kaasnevaid kulusid.	Eelnõuga lisanduvad tööülesanded täidetakse olemasolevate eelarvevahendite piires. Eelnõuga ei kehtestata kultuuriväärtuste evakueerimise kohustust ega otsustata nende väljavedu. Luuakse üksnes võimalus anda prioriteetsete kultuuriväärtuste evakueerimiseks väljaveoluba lihtsustatud korras ja riigilõivuvabalt. Kultuuriväärtuste kaitse kriisi korral on juba olemasolev riigikaitseülesanne, mitte eelnõuga lisanduv kohustus. Võimaliku evakuatsiooni kulud tulenevad seega kriisiolukorrast ja evakueerimisotsusest, mitte käesolevast eelnõust. Väljaveoloa taotluse esitab Kultuuriministeerium ning loa annab Muinsuskaitseamet, kes korraldab vajaduse korral ka evakuatsiooni keskselt. Tegemist on erandliku kriisiolukorra puhuks kavandatud menetlusega, mille tegeliku rakendamise vajadust loodetavasti mitte kunagi ei teki. Riigile oluliste kultuuriväärtuste evakueerimiseks antava loa taotluse läbivaatamise eest ei ole mõistlik riigilõivu tasumist ette näha, kuivõrd tegemist on riigikaitseülesande täitmisega ning taotluse esitab üks valitsusasutus. Prioriteetse kultuuriväärtuse väljaveoloa regulatsioon kujundatakse olemasoleva väljaveoloa menetluse osana, säilitades senise menetluse üldise ülesehituse ning nähes ette üksnes prioriteetsete kultuuriväärtuste eripärast tulenevad erisused.
11		Eelnõu § 3 punktiga 4 lisatakse riigilõivust vabastatud	Arvestatud. Eelnõuga seotakse riigilõivuvabastus prioriteetse

Nr	Märkuse esitaja	Märkuse või ettepaneku sisu	Arvestamine / vastus
		toimingute hulka kultuuriväärtuse väljaveoloa andmine kultuuriväärtuste väljaveo, ekspordi ja impordi seaduse §-s 14[1] alusel. Seletuskirjast ei selgu, kas väljaveoloa andmata jätmise korral on plaan siiski riigilõivu tasumist nõuda. Kui väljaveoloa andmata jätmist lõivustada ei ole soovitud, siis soovitaksime kaaluda, kas riigilõivuvabastusega oleks otstarbekam ja õigusselgem siduda kultuuriväärtuse väljaveoloa läbivaatamise menetlus tervikuna, mitte üksnes loa andmine.	kultuuriväärtuse väljaveoloa taotluse läbivaatamisega.
12	**Siseministeerium**	Eelnõu § 2. Kontrollida kavandatava KarS § 393[3] numeratsiooni, sest kehtivas ega tulevikus jõustuvas karistusseadustikus ei ole §-e 393[1] ja 393[2].	Arvestatud. Eelnõu muudetud.
13		Seletuskirja punkt 1.3. Vaadata üle ja ajakohastada eelnõuga muudetavate seaduste redaktsiooniviited.	Arvestatud.
14		KultVS § 14[1] lõiked 1 ja 3. Viia lõiked omavahel kooskõlla või selgitada seletuskirjas, kas ja millises korras antakse väljaveoluba eriolukorras.	Arvestatud. Eriolukord lisatud ka lõikesse 3, seletuskirja täiendatud selgitustega.

[i] Märkuste sõnastust on tabeli kasutatavuse huvides lühendatud, säilitades nende põhisisu.